Опорний конспект · 1.7. Сполучення йо, ьо

Українська мова · Підготовка до НМТ · Розділ 1. Фонетика. Графіка

1. Суть різниці

ЙО = [й] + [о] — **два** звуки.
район [райо́н] — 5 букв, 5 звуків

ЬО = [о] — **один** звук; **ь** лише пом’якшує попередній приголосний.
льон [л’он] — 4 букви, 3 звуки

> Сполука **ьо** ніколи не стоїть на початку слова.

2. Коли пишемо ЙО

Позиція	Приклади
на початку слова	**йо**го · **йо**му · **йо**д · **йо**гурт · **йо**рж · **Йо**сип
після голосного	ра**йо**н · ма**йо**р · ма**йо**ріти · га**йо**к · бу**йо**к · заво**йо**ваний · чи**йо**го
після приголосного, коли чути [й]	сер**йо**зний · кур**йо**з · Воробʼ**йо**в · Соловʼ**йо**в

3. Коли пишемо ЬО

Де	Приклади
після м’якого приголосного, коли [й] не чути	льон · льох · льотчик · сьомий · сьогодні · сьорбати · дзьоб · тьохкати · бадьорий · мальовничий · гальорка
у закінченнях і займенниках	трьох · чотирьох · трьома · цього · всього · синього · третього · безкрайнього
у прізвищах	Ковальов · Линьов

4. Слова на -ьйон: потрібні обидві букви

мільйон [м’іл’йо́н] · **батальйон** [батал’йо́н] · **павільйон** · **бульйон** [бул’йо́н] · **медальйон** · **компаньйон** · **каньйон** · **сеньйор** · **шампіньйон**

ь — для м’якості приголосного, **йо** — для звука [й].
«мільон» → зникає [й] · «мілйон» → зникає м’якість [л’].

5. Пари, які плутають · підрахунок звуків

ЬО	ЙО
мальовничий	мільйон
гальорка	бульйон
Ковальов	Соловйов
сьомий	йому

Слово	Букви / звуки
район · його · серйозний	5/5 · 4/4 · 9/9
льон · сьогодні · льотчик	4/3 · 8/7 · 7/6
мільйон · бульйон	7/6 · 7/6

6. Тест за секунду · типові пастки

> Вимов слово вголос: **чути [й] → йо**, **не чути → ьо**. На початку слова й після голосного [й] чується завжди.

- «мільон» — зник звук [й];
- «мілйон» — зникла м’якість [л’];
- «серьозний» — **р** тут твердий;
- ьо на початку слова — так не буває;
- ьо порахована як два звуки — насправді один.